

NT

M A G A Z I N E

HET BLAD VOOR DE OPENBARE SECTOR | **Nr. 71** | 2025 |

N I E U W E T I J D — A C V

BOA-DECREET

Meer doen met
evenveel middelen.

CAMPAGNE

Doe mee aan de
bevraging over
kwaliteitsvolle jobs.

OP STAP

Naar enclavegemeente
Baarle-Hertog.

MAATSCHAPPELIJK WERKERS GETUIGEN

BEPERKING WERKLOOSHEID
IN DE TIJD WORDT
EEN SOCIALE RAMP

03 In beeld

Wist je dat ACV Openbare Diensten ook opleidingen organiseert als voorbereiding op de examens bij werkenvoor.be?

04 Op stap

Naar enclavegemeente Baarle-Hertog.

06 De vraag

Op hoeveel dagen betaald verlof heb ik recht dit jaar?

07 De stelling

Indexering in centen in plaats van procenten is eerlijker. Of niet?

NT | EDITIE N°71 |
COLOFON

CONCEPT & REDACTIE
The Fat Lady

COVER
The Fat Lady

COÖRDINATIE
Dorien De Wit,
Pers & Communicatie
ACV Openbare Diensten

DRUK
Roularta Printing
www.roulartaprinting.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Ilse Heylen
Helihavenlaan 21,
1000 Brussel

Uitgegeven door Visie in beweging vzw

Wil je NT Magazine niet langer op papier ontvangen? Laat het weten via nt@acv-csc.be en dan verwijderen we jouw persoonsgegevens uit ons NT-bestand.

Reacties kan je sturen naar de redactie via: nt@acv-csc.be

08 Campagne kwaliteitsvolle jobs

Vul mee onze enquête over kwaliteit van werk in!

12 BOA-decreet

Wat zijn de goede en minder goede punten aan het nieuwe BOA-decreet?

16 Beperking werkloosheid

De aangekondigde beperking in de tijd van de werkloosheids-uitkeringen doet de alarmbellen afgaan bij de OCMW's.

20 De militant

Erna Demeulemeester is al sinds 1986 militant, maar haar drive is nog even groot.

22 De klant

Een spelletje petanque tijdens Erfgoeddag 2025.

IN BEELD

28 april 2025
Brussel

Vandaag nemen enkele leden deel aan de cursus 'Dossier-test', als voorbereiding op hun examen voor een statutaire benoeming bij werkenvoor.be (Selor). ACV Openbare Diensten organiseert nog andere opleidingen ter voorbereiding: Abstract redeneren, Administratieve vaardigheden en verbaal redeneren, Postbak en SJT, en Hoe slaag ik voor een mondelinge test (interview). De cursussen verhogen de slaagkansen van onze leden aanzienlijk. Wil jij meedoen aan het examen? Dan is zo'n cursus een aanrader! Inschrijven voor onze opleidingen kan via de website acv-federaleoverheid.be

OP STAP ...

Elke maand trekken we door Vlaanderen en Brussel, op zoek naar opvallende verhalen bij de openbare diensten.

VANDAAG enclavegemeente Baarle-Hertog

TEKST
Eva Hugaerts

FOTOGRAFIE
Anton Coene

Tien keer de grens oversteken in één rit zonder het te merken? In Baarle is dat dagelijkse kost. Hier ligt België in Nederland, en Nederland in België – letterlijk. De 22 Belgische enclaves van Baarle-Hertog, omringd door het Nederlandse Baarle-Nassau, vormen samen één gemeente met een unieke dynamiek.

“Je neemt de trap in België en komt boven in Nederland,” lacht algemeen directeur Trees Van Geluwe in het enige gemeentehuis ter wereld dat in twee landen ligt. Door de raadszaal loopt een

LED-strip die de grens markeert. Het is meer dan een gimmick: het symboliseert de intense samenwerking tussen de twee gemeenten, die praktisch alles samen organiseren – van afvalophaling tot cultuurcentrum.

De enclaves zijn eeuwenoud, ontstaan in de middeleeuwen en ondanks vele pogingen in de geschiedenis nooit opgeheven. “Pas in 1995 werden de enclavegrenzen exact vastgelegd, na tien jaar samenwerken tussen Belgische en Nederlandse kadasters.” Het kadaster

komt ook soms in andere zaken tussen. Zoals bij de beruchte ‘grensmoord’: het slachtoffer lag in Nederland, de voordeur in België. De Belgische politie moest haar Nederlandse collega’s via het raam binnenlaten, nadat het kadaster had vastgesteld in welk land het slachtoffer lag. “Ze moesten binnen langs het raam om te vermijden dat ze de grens overstaken en zo het onderzoek oneindig complex zouden maken.”

Dit grensgebied is géén administratief monster, maar een knap staaltje samenwerking. Hulpdiensten zoals politie delen een kantoor in het Belgische gemeentehuis en werken nauw samen. Cultuur, infrastructuur en zelfs het recyclagepark – dat deels Belgisch, deels Nederlands is – worden slim aangepakt. “We combineren wetgevingen of zoeken creatieve oplossingen, zoals toen na de grensvaststelling van 1995 een voordeur plots niet in België maar in Nederland bleek te liggen. Door de voordeur en het raam van plaats te wisselen, kon de bejaarde bewoonster toch in Baarle-Hertog blijven wonen.” De voordeurregel bepaalt in welk land de bewoners van het pand ingeschreven worden. Een verhuizing binnen het dorp kan dus betekenen dat

je ‘emigreert’. En toch: inwoners lijken zich meer verbonden te voelen met het dorp dan met het land. Vlamingen en Nederlanders spreken er hetzelfde dialect, en het verenigingsleven bloeit aan beide kanten. Alleen bij het EK en WK voetbal wordt duidelijk wie voor welk land supportert.

Baarle-Hertog trekt Nederlanders aan, vroeger voor fiscale redenen, nu vooral vanwege grondschaaerste in Nederland. Maar dat stuwt de vastgoedprijzen omhoog, waardoor jonge Belgen uit de markt vallen. “Daarom zetten we sterk in op betaalbare woningen.” Trees werkt al 27 jaar in deze ‘Europese gemeente’. “Ik ben als pas afgestudeerde politiek wetenschapper aan de slag gegaan als eerste euro-ambtenaar. Als verbindingsambtenaar loste ik conflicten op, had ik een coördinerende rol in zowat alle samenwerkingsdossiers, probeerde ik wettelijke verschillen met elkaar te verzoenen om ervoor te zorgen dat niemand van onze bewoners uit de boot valt. Zelfs al gaat het maar over enkele mensen. Als ik ervoor kan zorgen dat zij ook een sociaal tarief krijgen voor hun energieverbruik, dan maakt dat voor die mensen het leven een pak makkelijker. De strijd en tijd die er soms aan voorafgaat is het dat allemaal waard.”

Grensgeval met harts slag

HEIDI
DERUDDER

Vakbondsconsulent

DE VRAAG

OP HOEVEEL DAGEN BETAALD VERLOF HEB IK RECHT DIT JAAR?

Met de zomervakantie in zicht krijgen onze vakbondsconsulenten meer vragen over het recht op jaarlijkse vakantie. Heidi Derudder bevestigt: “Vooral van leden die van werkgever veranderen. Het antwoord hangt af van de overstap: van een werkgever die de vakantieregeling van de privésector volgt naar een die de publieke sector volgt, of omgekeerd.

Werk je bij een lokaal bestuur dat de vakantieregeling publieke sector volgt, dan bouw je vakantiedagen op tijdens het lopende jaar. Werk je in 2025 voltijds, dan heb je in datzelfde jaar recht op minstens 30 vakantiedagen (26 in openbare zorg).

Bij een lokaal bestuur dat de vakantieregeling van de privé-sector volgt, bouw je vakantiedagen op in het voorgaande jaar. Werkte je in 2024 voltijds, dan heb je in 2025 recht op volledig verlof.”

Overstap vakantie- regeling privésector naar publieke sector

Heidi: “Je ontvangt dan bij je uitdiensttreding je vakantiegeld (enkel + dubbel), maar je neemt de opgebouwde vakantiedagen niet mee. Bij je nieuwe werkgever bouw je vanaf je startdatum opnieuw vakantiedagen op. Begin je bv. op 1 mei, dan heb je recht op 8/12 van 30 dagen (of 26 dagen in zorg).”

Overstap vakantie- regeling publieke sector naar privésector

“Dan heb je initieel geen recht op betaald verlof, omdat je in het voorgaande jaar geen rechten opbouwde volgens de privésectorregeling. In dat geval onderzoeken wij of je toch recht hebt op aanvullende vakantie via het Europees recht. Twijfel je over jouw situatie? Wij zoeken het graag voor je uit.”

ZIT JIJ MET VRAGEN WAAR JE NIET
DIRECT EEN ANTWOORD OP WEET? STUUR
ZE DOOR NAAR NT@ACV-CSC.BE

DE STELLING

Stelling

Indexering in centen in plaats van procenten is eerlijker

Deze stelling is ☐ waar ☐ onduidelijk ☒ niet waar
☐ waarschijnlijk ☐ onwaarschijnlijk

Intro

De federale regering besliste in haar paasakkoord om de indexering van de ambtenarenlonen, sociale uitkeringen en pensioenen uit te stellen én om in te grijpen op de indexering van de hogere pensioenen bij de overheid.

Omschrijving

Onze koopkracht wordt beschermd door de index. De lonen van het overheidspersoneel worden geïndexeerd vanaf de tweede maand na het overschrijden van de spilindex. Voor de sociale uitkeringen en pensioenen gebeurt dat vanaf de eerste maand na de overschrijding van de spilindex.

Nu wil men deze indexeringen pas laten doorgaan vanaf de derde maand. Respectievelijk één en twee maanden later dus. Een cipier met een loon van 2.499 euro verliest 50 euro. Een gepensioneerde met een gemiddeld pensioen van 1.933 euro verliest 77 euro. En dat bij elke indexering ... Een platte besparingsmaatregel dus.

Voor de hogere pensioenen bij de overheid voorziet men daarnaast ook een beperking van de indexering. Concreet gaat het om 10 procent van de ambtenaren. Die moeten het voortaan stellen met een forfaitaire indexering van 36 euro. En dat tot minstens 2030. Tot 80 procent van de indexering gaat hiermee verloren.

Conclusie

Deze maatregel is een vorm van indexering in centen in plaats van procenten. Daarbij krijgt iedereen hetzelfde bedrag los van de hoogte van het inkomen, in dit geval het pensioen. Vaak wordt zoiets voorgesteld als een ‘socialere’ indexering. Daar is echter niets van aan.

Om te beginnen wordt niemand rijker van een indexering. Die corrigeert enkel het koopkrachtverlies door de stijgende prijzen en beschermt zo zowel hogere als lagere inkomens tegen verarming.

Ook de stelling dat een forfaitaire indexering een herverdeling van rijkdom is, omdat de lagere inkomens daarbij in verhouding meer krijgen, is een kromme redenering. Er wordt niets herverdeeld, de lagere inkomens behouden misschien enigszins hun koopkracht, maar winnen niets. Deze hervorming is niet meer of minder dan een platte besparingsmaatregel. Eerlijker kan je dat niet noemen.

De ingrepen aan de index zetten bovendien de deur open voor het verder ondergraven ervan. Wie zegt dat het bij deze aanpassingen blijft? Op termijn kan dit de hele indexering uithollen. Harmonisering heet dat dan ...

Katrien De Clercq is verpleegkundige op Intensieve Zorgen en afgevaardigde voor ACV Openbare Diensten in het UZ Gent. Het waren Katrien en haar collega-militanten UZ Gent die met het idee kwamen om campagne te voeren rond kwaliteit in je werk.

“Ik loop met collega-afgevaardigde Marijke veel rond in het ziekenhuis en dan horen we wel het een en ander. Het UZ Gent is bezig met een besparingsronde die er behoorlijk inhakt. Onze collega’s vragen zich openlijk af hoe zij daarbij nog kwaliteit kunnen bieden. We willen daar met deze campagne gehoor aan geven. De directie begrijpt de klachten, maar de perceptie van kwaliteit is vanuit elke hoek anders. Voor de directie gaat het over kwaliteitsnormen en -labels die behaald moeten worden. Vanuit het management kijkt men heel procesmatig naar kwaliteit: zijn de spuitjes correct gelabeld of welke stappen worden ondernomen bij de identificatie van patiënten. Voor ons op de werkvloer betekent kwaliteit iets anders: wat hebben we nodig om kwaliteit te leveren voor de patiënt én voor ons? Daarbij speelt de factor tijd de grootste rol. Als je geen tijd hebt, kun je geen kwaliteit leveren. Zo simpel is het.”

“ALS JE GEEN TIJD HEBT,
KUN JE GEEN KWALITEIT LEVEREN.
ZO SIMPEL IS HET.”

ACV Openbare Diensten lanceert een bevraging over kwaliteit voor alle personeelsleden van de openbare sector. De enquête zal lopen tot midden juli en in het najaar brengen we de resultaten naar buiten. Die enquêteresultaten zetten we om in concrete maatregelen en beleidsadviezen waar onze politici hopelijk mee aan de slag gaan.

Vul hier de enquête in:

GEEN RICHTLIJNEN

“De directie geeft wel toe dat we door de bezuinigingen zullen inboeten aan kwaliteit maar geeft niet aan waar. Dat moet worden ingevuld door de medewerker zelf. Dat zorgt ervoor dat die zich niet gesteund voelt. Wij pleiten voor duidelijke richtlijnen voor iedereen, zoals patiënten nog maar om de twee dagen wassen, bijvoorbeeld.”

HART ONDER DE RIEM

“We willen met de campagne geen negatief verhaal brengen, maar het personeel een hart onder de riem steken. Door hen duidelijk te maken dat we hen horen en iets willen doen aan hun grieven. De vraag naar kwaliteit komt in elke functie terug: van schoonmaak, technisch medewerkers tot zorgverleners, catering en administratieve collega’s. Alle medewerkers vinden kwaliteit belangrijk om trots te kunnen zijn op hun werk.

In de 23 jaar als verpleegkundige zie ik dat kwaliteit bieden, steeds minder belangrijk wordt. Terwijl dat toch een van de hoofddoelstellingen van een ziekenhuis en de hele zorgsector moet zijn. Vanavond heb ik nachtdienst en hoop ik goed voor mijn patiënten te kunnen zorgen, dat we met genoeg zijn, ik al mijn materiaal heb en de mensen rond mij goed zijn opgeleid. Als dat niet zo is, dan is dat super frustrerend.”

Ezra Dessers is onderzoeksleider Werk, Organisatie en Technologie aan het HIVA, het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving van de KU Leuven. Voor hem draait het bij kwaliteit allemaal rond de 4 A's: arbeidsvoorwaarden, arbeidsomstandigheden, arbeidsverhoudingen en arbeidsinhoud.

“Vakbonden hebben traditioneel altijd sterk ingezet op de arbeidsvoorwaarden, het verbeteren van de arbeidsomstandigheden en de kwaliteit van de arbeidsverhoudingen. Dat was onderdeel van het sociaal pact dat in 1944 ontstond. De arbeidsinhoud en de organisatie van het werk viel onder de verantwoordelijkheid van de werkgever. Op het niveau van de individuele job bepalen deze 4 A's samen het kwaliteitsvolle karakter van het werk.”

Er is toch wel iets veranderd sinds 1944?

“De arbeidsinhoud en de organisatie van het werk kwamen steeds meer in het vizier van de vakbonden. Zo kreeg arbeidsinhoud meer aandacht met het actieplan ‘Werkbaar werk’ van de Vlaamse regering en sociale partners uit 2017. Het verbaast mij dan ook niet dat werknemers uit de zorg, zoals die van het UZ Gent naar verbeteringen streven. Ik merk ook dat er binnen het sectoraal sociaal overleg steeds meer aandacht aan geschonken wordt.”

Wat kan men doen om jobs kwaliteitsvoller te maken?

“De 4 A's kunnen bijdragen aan de eisen van de job, maar ze kunnen ook middelen verschaffen waarmee de werknemer de job kan uitoefenen. Het is belangrijk dat er voldoende taakeisen zijn zodat jobs niet saai en monotoon worden en dat je kunt leren van je job. De middelen waarover je beschikt moeten helpen om met je taakeisen om te gaan. Als je werk lichamelijk zwaar is, heb je bijvoorbeeld fysieke ondersteuning nodig.”

“BIJNA DE
HEFT VAN DE
WERKNEMERS
IN OPENBARE
DIENSTEN
HEEFT GEEN
WERKBAAR
WERK.”

EZRA DESSERS IS
ONDERZOEKER BIJ HET HIVA

Hoe is het gesteld met de kwaliteit van het werk?

“In Vlaanderen wordt dat elke drie jaar via de werkbaarheidsmonitor gemeten. Iets meer dan de helft van de werknemers heeft werkbaar werk. Dat wil zeggen dat ze geen knelpunten signaleren op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en de balans tussen werk en privéleven. Werkstress blijft het belangrijkste knelpunt. Er zijn natuurlijk wel verschillen tussen verschillende sectoren. Binnen elke sector zijn er ook nog eens grote verschillen tussen het type jobs. Bij de kortgeschoolde arbeiders heeft 35 procent een werkbare job, bij de uitvoerende bedienden stijgt dit tot 57 procent.”

Tegenover de kwaliteitsvolle jobs staan de ziekmakende.

“We zitten met een hoog aantal langdurig zieken en gezien de toenemende krapte op de arbeidsmarkt vormt dat een groeiend probleem. Daardoor is het belang van werkbare en kwaliteitsvolle jobs ook bij het management doorgedrongen. Als we willen dat werknemers langer aan de slag blijven, als we willen voorkomen dat ze voortijdig uitvallen door ziekte of burn-out, dan moet meer op de kwaliteit ingezet worden.”

Heeft het er ook niet mee te maken dat mensen zinvolle jobs willen?

“In de zorg zie je dat de bijdrage die men levert voor het welzijn of de gezondheid van de patiënt voor veel werknemers een doorslaggevende factor is. Medewerkers blijven zelfs bij zeer overbelaste jobs gemotiveerd en gedreven. Op zich is die

motivatie goed, maar dat neemt niet weg dat een te hoge werkdruk, in combinatie met andere factoren, uiteindelijk toch kan leiden tot een burn-out of medewerkers die afhaken.”

Ondertussen neemt de kwaliteit van veel jobs af.

“Door platformarbeid en de toename van flexjobs, freelance werk en interimarbeid is er een soort deelmarkt ontstaan waarbij de kwetsbaarheid van tewerkstelling toeneemt. De bewaking van die tewerkstellingskwaliteit blijft heel belangrijk en mogen we niet over het hoofd zien.”

Hoe zie jij de toekomst?

“Ik doe vooral onderzoek naar de impact van digitalisering en nieuwe technologieën op kwaliteit van werk. Bij elke introductie van technologie zijn we bang dat het aantal jobs zal afnemen. Toch zit dat aantal al decennia in een lange stijgende lijn. Het is de vraag of dat zo blijft. De introductie van AI opent deuren om meer complexe en cognitieve taken te automatiseren. Er zullen jobs verdwijnen en veranderen, maar ongetwijfeld ontstaan er ook nieuwe jobs. Voorlopig is er geen reden voor pessimisme en gezien de krapte op de arbeidsmarkt moeten we de technologie gaan inzetten waar mogelijk. Natuurlijk met aandacht voor de kwaliteit van onze jobs en voor de ruimere impact van AI op onze samenleving.”

Hoe verloopt de toekomstige subsidiëring?

Vanaf 1 september 2026 zal het lokaal bestuur een basisbedrag per kind ontvangen dat vermenigvuldigd wordt met het aantal kinderen in de gemeente. Dat aantal is een samengestelde parameter, waarbij de kinderen uit de basisschool een iets zwaarder gewicht (60%) toegekend krijgen dan het aantal kinderen dat gedomicilieerd of ingeschreven is in de gemeente (40%). Daarnaast zal het lokaal bestuur een bedrag voor toegankelijkheid ontvangen op basis van het aantal kwetsbare gezinnen en kinderen met een specifieke zorgbehoefte. Met dit bedrag kunnen lokale besturen extra inzetten op onder meer een inclusief aanbod, wegwerken van drempels, een betere arbeidsparticipatie van de ouders of het versterken van de taalkansen Nederlands van de deelnemende kinderen.”

Een goede zaak toch, wat is dan de kritiek op het decreet?

“We kunnen moeilijk tegen de doelstellingen van het decreet zijn. Maar om die doelstellingen ook te kunnen omzetten in de praktijk is een kwaliteitsvol, veilig, voldoende ruim en divers aanbod aan buitenschoolse opvang en activiteiten een must. We zagen al meteen bij de eerste simulaties in 2021, die per lokaal bestuur werden gemaakt, dat de doelstellingen halen met de bestaande middelen onmogelijk was. Er was geen groeipad voorzien wat leidde tot heel wat onrust op het

Buitenschoolse activiteiten zijn alle formeel georganiseerde activiteiten voor kinderen, met inbegrip van de kleuteropvang, de opvang lager onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs, ongeacht door wie de activiteiten worden georganiseerd, het soort of de benaming (chillen, knutselen, sport, muziek ...) en of er al dan niet voor moet worden betaald. Het decreet gaat dus over de opvang en de activiteiten van kleuters en schoolgaande kinderen van de lagere school.

Wat zijn de doelstellingen van het decreet?

Jan Mortier: “De Vlaamse overheid streeft met het decreet naar een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse opvang en activiteiten voor alle kinderen en gezinnen. Om dat te bereiken moeten de lokale actoren Onderwijs, Welzijn, Cultuur, Jeugd en Sport zo goed mogelijk samenwerken. Het decreet geeft aan de lokale besturen de regie en die moeten met verschillende partners op het terrein het buitenschools beleid van de gemeente uitstippelen.”

TEKST
Willem-Jan van Ekert

ILLUSTRATIE
Elise Vandeplancke

terrein. We hebben dan ook samen met andere actoren van het terrein aan de alarmbel getrokken bij de Vlaamse regering, verschillende malen zelfs. De simulaties leerden ons dat vanaf 2026 een derde van de lokale besturen tot meer dan 40% van het huidige gesubsidieerde budget zou verliezen. Het sprak voor zich dat dat zou leiden tot enorme besparingen. En zelfs voor de lokale besturen die meer middelen zullen ontvangen, is het nog maar de vraag of die voldoende zullen zijn om aan de doelstellingen van het decreet te voldoen.”

Er wordt bijkomend 80 miljoen euro vrijgemaakt. Zijn de problemen dan van de baan?

“De Vlaamse regering heeft inderdaad beslist om bijkomend 80 miljoen euro te investeren in de buitenschoolse opvang. Bovendien is de termijn voor de verplichte uitrol van het BOA-decreet door het lokaal bestuur verlengd naar 1 september 2026. Heel wat lokale besturen, mede door de onzekerheid van de financiering, zijn nog helemaal niet klaar met hun meerjarenplan buitenschoolse opvang. Er is nu de garantie dat de besturen geen middelen zullen verliezen. Met andere woorden: het bedrag dat ze minder zouden ontvangen dan de huidige financieringsstromen zal worden gecompenseerd tot 1 september 2031. Alle verliezende lokale besturen worden dus bijgepast tot het bedrag dat ze op vandaag krijgen. Dit zou de organisatoren een grotere kans moeten bieden om hun aanbod te continueren.”

Geen probleem zou je denken.

“Natuurlijk, maar het betekent ook dat al die besturen maar evenveel middelen krijgen dan wat er vandaag aan subsidiëring wordt gegeven. Bovendien krijgt het lokaal bestuur er nu nog een bijkomende opdracht bij, met name het uitwerken van

een eigen erkenningskader waarbij uiteraard de kwaliteit van de opvang en de activiteiten centraal zal moeten staan. Maar het houdt ook in dat lokale besturen een voorrangregel voor werkende ouders kunnen opnemen. Het is maar de vraag of zo'n voorrangregel voor buitenschoolse opvang overleefd kan blijven nu het Grondwettelijk Hof op 30 april 2025 de voorrangregels voor werkende ouders voor de opvang van baby's en kleuters heeft vernietigd. Dergelijke voorwaarde kan indruisen tegen het streven naar een voor iedereen toegankelijke kinderopvang. Hoe valt dit te rijmen met de hoge nood die er is bij kinderen uit kwetsbare gezinnen op een kwaliteitsvolle opvang en activiteiten na de schooluren? De opmaak en het handhaven van het erkenningskader vraagt ook heel wat competentie van een lokaal bestuur. De vraag is maar of deze bij elk lokaal bestuur effectief aanwezig is.”

Zijn er nog pijnpunten?

“De rol van het lokaal bestuur als organisator is veel te weinig belicht. Het risico bestaat dat sommige besturen hun actorrol niet meer

"Het is maar de vraag of alle nodige competenties aanwezig zijn bij elk lokaal bestuur."

Jan Mortier, coördinator openbare zorgsector voor ACV Openbare Diensten

zullen opnemen en hun kinderopvang zullen afstoten of privatiseren. Dat is nochtans niet de bedoeling. Een ander pijnpunt zou kunnen zijn dat door het verdwijnen van het kwaliteitslabel voor kinderopvang ook de kwaliteit van de opvang daalt. Dat kan vermeden worden door lokaal een sterk kwaliteitskader op te maken. En niet onbelangrijk voor de sector, willen we die aantrekkelijk houden, zijn de loon- en arbeidsvoorwaarden voor kinderbegeleiders. Op het terrein zien we dat verschillende barema's worden gehanteerd voor hen: privaat versus publiek maar ook erkende versus niet erkende opvanginitiatieven. We blijven streven naar een verbetering van de loon- en arbeidsvoorwaarden voor alle kinderbegeleiders, al zien we dat het de verkeerde richting uitgaat.”

Is privatisering een reëel gevaar?

“De gemeente Beringen besliste tot het privatiseren van hun kinderopvang door het onderbrengen van hun eigen buitenschoolse kinderopvang samen met een private aanbieder in een Extern Verzelfstandigd Agentschap van privaat recht. Dergelijke pistes zijn nefast en zorgen ervoor dat het lokaal bestuur minder greep heeft op de organisatie van de kinderopvang. De kinderbegeleiders behoren niet meer tot de openbare sector maar vallen onder het paritair comité 331. Voor de bestaande kinderbegeleiders kan er wel nog over een behoud van rechten worden onderhandeld, maar de toekomstige begeleiders worden onder minder gunstige loon- en arbeidsvoorwaarden tewerkgesteld. We hebben tegen de beslissing van de gemeenteraad klacht neergelegd. Het is werkelijk onbegrijpelijk dat in een sector waar er zoveel nood is aan kinderbegeleiders men allerhande structuren opzet die onrust creëren en resulteren in minder gunstige loon- en arbeidsvoorwaarden.”

Doe mee met de manifestatie op 22 mei 2025 in Brussel

In november vorig jaar kwamen we met vele duizenden op straat voor nieuwe sociale akkoorden in zorg en welzijn. Vijf maanden later is er niets veranderd. Integendeel, de druk op de sector blijft maar toenemen. Er kwam het federaal regeerakkoord vol besparingen die ook het personeel uit zorg en welzijn treffen. Terwijl de werkdruk en de tekorten op de werkvloer verder toenemen en er steeds meer structuren worden opgericht om openbare zorg, welzijn en dienstverlening te privatiseren.

Blijkbaar hebben de regeringen onze boodschap nog niet voldoende gehoord. Daarom gaan we opnieuw actievoeren. Werk je in een ziekenhuis, thuisverpleging, ouderenzorg, kinderopvang, gezinszorg, jeugdhulp, gehandicaptenzorg ...? Zorg dan zeker dat je erbij bent! Was je er ook al bij op 7 november vorig jaar? Stap dan opnieuw mee en breng minstens één collega extra mee. Zo maken we van deze manifestatie de grootste in jaren en geven we een duidelijk, luid, krachtig en niet te negeren signaal aan alle regeringen!

Praktisch

Donderdag 22/05 | 10.30 u | Koning Albert II-Laan, Brussel-Noord

“Je moet weten dat kinderbegeleiders in de buitenschoolse kinderopvang meestal geen voltijdse arbeids-overeenkomst krijgen. Vandaar ook dat veel jonge kinderbegeleiders de sector verlaten. Bovendien zijn er veel onderbroken diensten. In de ochtend moet er opvang voorzien zijn voordat de school opengaat en rond 15 uur worden ze dan opnieuw verwacht. In de vakanties presteert men dan weer heel wat meer uren omdat de opvang dan open is van 's ochtends tot 's avonds. Dergelijke deeltijdse arbeidsovereenkomsten zijn dan ook zeer moeilijk te combineren met een andere deeltijdse arbeidsovereenkomst.” ➡

“DE OCMW’S HEBBEN DE VOORBIJE JAREN DE OPEENVOLGENDE CRISSEN ZO GOED MOGETIJK AANGEPAKT, MAAR DE AANGEKONDIGDE MAATREGELEN ZOU DEN DE DRUPPEL TE VEEL KUNNEN ZIJN.”

WERKDRUK BIJ OCMW’S

Regeringen schuiven steeds meer
werk af naar lokale besturen

“BELEDIGINGEN, BEDREIGINGEN, SOMS FYSIEKE AANVALLEN — HET IS ALLEMAAL DEEL GEWORDEN VAN ONZE WERKDAG. HET RESPECT VOOR ONS BEROEP NEEMT AF, NET ZOALS WE DAT ZIEN BIJ MEDISCHE HULPVERLENERS, BRANDWEERLIEDEN EN POLITIE. WE ZIJN NIET LANGER DE HULPVERLENERS DIE MENSEN ONDERSTEUNEN, MAAR DE GEZICHTEN VAN EEN SYSTEEM DAT TEKORTSCHIET.”

“België was het laatste land ter wereld waar inactiviteit een levenskeuze was op kosten van de belastingbetaler”, zo kondigde premier Bart De Wever met misplaatste fierheid het schrappen aan van de werkloosheidsuitkering na twee jaar. Wie werkloos is, is een profiteur. Zover zijn we al gekomen. Ook bij de OCMW’s voelen ze de bui al hangen.

“VERSCHUIVING VAN VDAB NAAR OCMW ZORGT VOOR EEN ANDERE OPVOLGING WAARBIJ VEEL INFORMATIE VERLOREN GAAT EN DOUBBEL WERK GEBEURT. TRAJECTEN WORDEN VAN O GESTART.”

“WIJ HOREN VEEL PLANNEN OM EXTRA REGELS OP TE LEGGEN EN EXTRA DRUK TE LEGGEN OP DE ACTIVERING VAN ONZE CLIENTEN. MAAR NERGENS LEZEN WIJ PLANNEN OM DE NODEN VAN DEZE MENSEN TE VERHELLEN.”

Zowel de federale als de Vlaamse regering wil fors besparen. Om dat op te vangen, zoeken ze de oplossing bij de steden en gemeenten. In het Vlaams regeerakkoord is dit vooral op het vlak van arbeidsbemiddeling, het federaal akkoord gaat nog verder en zet de lokale besturen voor voldongen feiten door het afschaffen van de werkloosheidsuitkering na twee jaar.

Cijfers tonen aan dat minstens een derde van deze langdurig werklozen noodgedwongen zal aankloppen bij het OCMW voor een leefloon. Het OCMW-personeel dat al heel wat crisissen heeft moeten opvangen, krijgt zo een volgende vloedgolf over zich heen. Niet alleen de maatschappelijk werkers bezwijken onder de werkdruk, ook voor de administratieve personeelsleden en onthaalmedewerkers wordt de situatie onhoudbaar. Besturen krijgen hun vacatures niet meer ingevuld en medewerkers stromen uit naar andere sectoren. Bovendien wordt de federale financiering van het leefloon gekoppeld aan resultaatsdoelstellingen. Compensatie is enkel mogelijk als maatschappelijke integratie voor de begunstigde wordt aangetoond en deze ook door inspanningen van het OCMW aan het werk gaat.

Het risico is dat de besturen de bijkomende financiering zelf moeten dragen. ACV Openbare Diensten wil dat de besturen volledig gecompenseerd worden voor het aanwerven van het noodzakelijke personeel. Ze moeten ook ruim voldoende tijd krijgen om dat personeel op te leiden. We kregen ondertussen al veel reacties van bezorgde OCMW-medewerkers. We moedigen ook andere personeelsleden van OCMW’s aan om hun bezorgdheden aan ons over te maken via ons meldpunt op hetacv.be/acv-openbare-diensten/ocmw-in-nood. Met de reacties stappen we naar de bevoegde politici.

TEKST
Willem-Jan van Ekert

FOTO
Josefien Tondeleir

Lindsay Boucquez werkt al 22 jaar als maatschappelijk werker voor het OCMW in Oostende, waarvan het laatste anderhalf jaar als teamleider Maatschappelijk Werk. Ook zij heeft – net als haar collega's – te maken met een veel te hoge werkdruk.

“Die was al groot en wordt door de nieuwe maatregelen alleen maar groter. Tewerkstelling en uitbetaling van het leefloon worden doorgeschoven naar het OCMW. En de mensen die niet bij ons komen aankloppen, verdwijnen van de radar zonder verdere ondersteuning.”

OVER HOEVEEL EXTRA MENSEN SPREKEN WE?

“Voor Oostende zou het over ruim 500 mensen gaan. De regering schat dat een derde van hen geen werk zal vinden en bij het OCMW aanklopt. Uit internationaal onderzoek blijkt dat wanneer een uitkering stopt, een deel van de werklozen doorstroomt naar werk, maar vaak naar slechtbetaalde jobs en van lage kwaliteit. Zodat een groot deel ervan opnieuw terecht zal komen in de werkloosheid. De maatregel is dus eerder een draaideuroperatie.”

“WIE MAAKT ER NIET MEE DAT JE 'S OCHTENDS EEN STAPEL WERK UIT JE KAST NEEMT EN DAT 'S AVONDS DIE STAPEL ALLEEN MAAR IS AANGEGROEID.”

WORDEN ER MAATREGELEN GENOMEN OM DE DRUK OP TE VANGEN?

“We hebben in Oostende een stadsbestuur dat de werkdruk bij het OCMW erkent en meedenkt om die op te vangen. Vakbonden en stadsbestuur zijn overeengekomen om een gemiddeld aantal dossiers per maatschappelijk werker vast te leggen. Maar door het stijgend aantal aanvragen en het tekort aan maatschappelijk werkers, werken velen alweer boven dat gemiddelde. Er zijn in Oostende 15 openstaande plaatsen. Helaas is het aantal sollicitanten erg laag de laatste maanden.”

“IK WEET SOMS NIET EENS MEER DE NAMEN VAN DE KINDEREN VAN DE MENSEN DIE IK BEGELEID.”
DAT IS GEEN ONVERSCHILLIGHEID.
DAT IS OVERBELASTING.”

IS DE JOB NIET AANTREKKELIJK GENOEG?

“Maatschappelijk werker is ondertussen een knelpuntberoep. Afgestudeerden kunnen op veel plaatsen terecht zoals bij CAW's, ziekenhuizen, mutualiteiten, gevangenissen ... Veel studenten studeren ook verder na hun bachelor en zijn dus niet onmiddellijk beschikbaar. Bovendien is een OCMW voor hen niet de meest aantrekkelijke werkgever. Terwijl het juist een heel boeiende en veelzijdige job is, waar je veel kunt betekenen voor onze cliënten.”

LIGT ER EEN ACTIEPLAN KLAAR?

“ACV Openbare Diensten heeft ervoor gekozen om een alternatieve actie te voeren. We leggen het werk niet neer, maar we verzamelen verhalen bij OCMW-medewerkers. Dat zijn vaak schrijnende verhalen waaruit blijkt dat maatschappelijk werkers hun cliënten niet of onvoldoende kunnen helpen door de hoge werkdruk die er nu al is.”

“WAT WE STEEDS VAKER ZEGGEN TEGEN CLIËNTEN IS: IK HEB GEEN TIJD OM MEE OP ZOËK TE GAAN OF 'WE HEBBEN GEEN OPLOSSING.' EN DAT DOET PIJN. WANT DIT IS NIET WÁÁROM IK OOIÏT BEGONNEN BEN MET MAATSCHAPPELIJK WERK.”

“Waar is het warme Vlaanderen gebleven?”

Erna Demeulemeester is militant sinds 1986: eerst voor LBC (nu ACV Puls) in het Limburgse ziekenhuis waar ze werkte, later bij ACV Openbare Diensten na de fusie met een openbaar ziekenhuis. Ook na haar pensioen in 2018 bleef ze actief: als voorzitter van de Limburgse afdeling gepensioneerden en sinds mei 2025 als nationaal voorzitter van de intersectorale commissie gepensioneerden bij ACV Openbare Diensten.

TEKST
Eva Hugaerts

FOTOGRAFIE
Anton Coene

“In mijn 43-jarige ziekenhuiscarrière zag ik de sector langzaam achteruitgaan. Ik groeide syndicaal op met de Witte Woede in 1988, ontstaan na schokkende misstanden in een instelling voor mentaal gehandicapten. Onze acties dwongen uiteindelijk een loonopslag van 21 procent af — een triest bewijs van hoe onderbetaald zorgpersoneel toen was.”

Diezelfde drive heeft ze vandaag nog. “Met verontwaardiging schreef ik een open brief aan premier De Wever: 40 miljoen euro extra voor de zorg is véél te weinig. Over vijf jaar zijn er 350.000 85-plussers, tegenover 220.000 vandaag. Meer zorgwaarte vraagt meer handen aan het bed, geen holle beloften.

De schrijnende gebeurtenissen in het woonzorgcentrum van Oudenaarde waar stagiairs ouderen mishandelden, tonen hoe kwetsbaar onze ouderen zijn. Zonder voldoende, goed opgeleid personeel herhalen zulke drama's zich. Toch blijft de regering blind: ze wil snijden in werkloosheidsuitkeringen en eindeloopbaanmaatregelen, essentieel voor zij-instromers en zwaarbelaste zorgverleners.”

In het zorgcomité van ACV Openbare Diensten hoort Erna de wanhoopskreten van de werkvloer: personeelstekorten, onhoudbare werkdruk, nacht- en weekenddiensten. “Zwaar werk dat men niet volhoudt tot 67 jaar. Onderzoekers noemen 63 jaar een realistische pensioenleeftijd, maar onze regering straft wie deeltijds werkt of noodgedwongen vroegtijdig stopt.

Waar is het respect gebleven? Tijdens de pandemie applaudisseerden we voor het zorgpersoneel. Nu worden ze afgestraft. In onze sector, waar vooral vrouwen werken, leidt deeltijds werk bovendien tot nóg lagere pensioenen.

Tegelijkertijd vond de regering wél zomaar 4 miljard voor defensie. Maar voor ouderen en hun zorgverleners? Niets. Als de indexering van de pensioenen wordt uitgesteld, kunnen velen hun rusthuis niet eens betalen. Ook ik niet. Ik vraag me af: wat zijn ouderen vandaag nog waard? Waar is dat warme Vlaanderen waar Diependaele zo graag mee uitpakt?”

PRIORITEIT KWALITEIT

De militanten van UZ Gent hebben hun collega's bevraagd over hun ervaringen met kwaliteit op de werkvloer. In het ziekenhuis is kwaliteit van werk natuurlijk enorm belangrijk om aan goede patiëntenzorg te kunnen doen. Maar om kwaliteit te kunnen leveren, moet je voldoende tijd hebben. En daarvoor zijn er voldoende personeelsleden en middelen nodig. Besparingen zorgen dan net voor het omgekeerde effect.

Besparen op mensen en middelen is natuurlijk niet alleen een verhaal van UZ Gent. In vele andere sectoren binnen openbare diensten klinken dezelfde bezorgdheden. Ook een buschauffeur, loketbediende of maatschappelijk werker heeft vaak het gevoel het werk niet helemaal te kunnen uitvoeren zoals hij of zij wil. Daarom lanceert ACV Openbare Diensten nu ook een bredere enquête rond kwaliteit. We nodigen jullie als medewerker van een openbare dienst uit om die in te vullen.

Ilse Heylen is voorzitter van ACV Openbare Diensten

"Zulke initiatieven brengen de mensen dichterbij elkaar"

WIE

Diane Calis en haar man Johan

KLANT BIJ

Erfgoeddag 2025, op het evenement Lentedorp in Sint-Martens-Latem

TEKST
Eva Hugaerts

FOTOGRAFIE
Thomas De Boever

En stralende lentezon lokte heel wat nieuwsgierige inwoners naar het groene dorpsplein van Sint-Martens-Latem om deel te nemen aan een van de speelse activiteiten in het kader van Erfgoeddag 2025 - Game on!. Diane en haar man spelen een spelletje petanque. Ze is enthousiast over het evenement: "Zulke initiatieven brengen de mensen dichterbij elkaar en dat is vandaag meer dan ooit nodig. Iedereen zit zo vaak in zijn eigen bubbel, het doet eens deugd om elkaar nog eens écht te ontmoeten. Even weg van de schermen, gewoon buiten zijn, samen lachen, babbelen en spelen. Dat zorgt voor verbondenheid.

Mensen komen buiten, wandelen rond, genieten van de sfeer. Je voelt dat iedereen er deugd van heeft."

Diane en haar man hebben vroeger op nationaal niveau petanque gespeeld. "Daarom vinden we het ook zo leuk dat we het hier voor het eerst kunnen spelen in het dorp. Sommigen gooien voor de eerste keer een boule, maar ze lachen en amuseren zich alsof ze nooit anders gedaan hebben. Mijn man Johan, die nog scheidsrechter is geweest op nationaal niveau, kan het niet laten om te klagen dat de baan niet honderd procent recht ligt – maar hij klaagt altijd, dus dat geeft niet. (lacht)" ☺

NEPAL EXPRESS

Ga mee op avontuur en maak het verschil

De ngo WSM organiseert van 20 februari tot 10 maart 2026 voor de derde keer de WSM Nepal Express, een onvergetelijke groepsreis in samenwerking met Sherpa en Joker Reizen. Je bezoekt de kleurrijke hoofdstad Kathmandu, wandelt in de heuvels van Nepal met zicht op de Mount Everest, verblijft in een gastgezin, draait een dag mee op de werkvloer ...

Richtprijs is 2200 à 2500 euro. Jouw engagement is dat je daarnaast minstens 2000 euro inzamelt voor de Nepalese organisaties GEFONT en NTUC waar WSM mee samenwerkt. Zij streven naar betere levensomstandigheden voor de Nepalese bevolking. Het maximale aantal deelnemers is 15.

Interesse? Graag meer info?

- **Contacteer Christine van WSM:**
christine.liefsoens@wsm.be
- **Check <https://actie.wsm.be/nl/nepal-express-2026>**

87.000

Zoveel klachten over De Lijn kreeg de Vlaamse Ombudsdienst vorig jaar te verwerken. Een recordaantal, 24.000 meer dan in 2023. Dat ligt aan verschillende factoren, waarvan de meest opvallende de uitrol van het nieuwe vervoersplan, de basisbereikbaarheid, is. Voor ACV Openbare Diensten is dit geen grote verrassing. Dit plan, dat in de loop van 2024 grootschalig werd geïntroduceerd, kent veel hiaten, afgeschafte of verplaatste haltes en een vaak falend systeem van vervoer op maat. Daarnaast kampt De Lijn met een lange geschiedenis van bezuinigingen. De vraag is nu of de Vlaamse regering werk wil maken van een performant openbaar vervoer of het verder wil laten verkommen.

TOT SLOT

ACV-voorzitter Ann Vermorgen spreekt op de herdenking van 8 mei aan het Fort van Breendonk:

“De strijd tegen extreem-rechts en tegen haat, is in de eerste plaats een strijd voor sociale vooruitgang en sociale rechtvaardigheid!

We gaan de komende maanden en jaren pal moeten staan. En we mogen ons niet laten verdelen. Ze willen mensen tegen elkaar opzetten.

Tegen de vluchteling, tegen de ambtenaar, tegen de werkloze, tegen de zieke, tegen de transvrouw, jong tegen oud ... Daar mogen we niet intrappen! Dat moeten we blijven ontmaskeren! Ook na 80 jaar bevrijding van het nazisme en facisme.

Laten we daarom van 8 mei opnieuw een feestdag maken, om te herdenken maar vooral ook om alert te blijven en tegenstroom te blijven vormen en zijn.”

8meicoalitie.be

